

MESSIAAN ATERIA 1

Väinö Hotti

(nettikuva)

RISTO SANTALA

18.5.1929 – 26.9.2012

MESSIAAN ATERIA
Kuva ja Sana
GUMMERRUKSEN KIRJAPAINO OY
Jyväskylä 1999

(nettikuva)

Saatesanat

*Herran pyhään Ehtoolliseen liittyy kristillisen uskon keskeisin salaisuus. Siinä toteutuu Jesaja 12:3 jae: **”Te saatte ilolla ammentaa vettä pelastuksen lähteestä.”** Omakohtainen tietoinen uskonkilvoitukseni alkoi ehtoollispöydästä, ja yhä uudelleen koen kirkon alttarin keitaana, jonne tulla saa sellaisenaan (emt. s.7). jos joku syö ”Messiaan aterialla” tässä maailmassa, hän saa syödä sitä myös tulevassa elämässä (8).*

Ehtoollisen evankeliumi

*Oma tietoinen uskonelämäni sai ratkaisevan sysäyksen juuri ehtoollispöydässä. Kun 23.3.1945 polvistuin Helsingin Johanneksen kirkon alttarille, muistan, kuinka painoin otsani sen punaista samettia vasten. Minulla oli asiaa Jumalalle. Samalla joku otti salamavalolla parvelta kuvan. Jotenkin hävetti, että stadin kundina käyttäydyin näin oudosti. Mutta sisuskaluihin tuli merkillinen rauha. Ehkä joku salainen geenini sai ylimääräisen latauksen. Jokin piisiru sisimmässäni asettui kohdalleen. En osaa määrittellä, mitä tuolloin tarkalleen tapahtui. Mutta siitä päivästä lähtien omakohtaisen uskon tietoisuus vaikutti kotona ja urheilupiireissä. Koin todeksi Jeesuksen sanat Johanneksen evankeliumin 6. luvusta: ”Joka syö minun lihani ja juo minun vereni, sillä on **iankaikkinen elämä...** ja joka syö minun lihani juo minun vereni, **se pysyy minussa ja minä hänessä**” (jakeet 54, 56).*

Kokoonnuimme nuorina joka pyhä rippikirkkoni etusiipeen. Kolehdinkeruun jälkeen osallistuimme kaikki Herran pyhälle Ehtoolliselle. Pian tämän jälkeen tiedostin, että tahtoisin antaa kaiken aikani Jumalalle (12).

Ehtoollinen yhdistävänä tekijänä

On murheellista, että kristillinen kirkko on tehnyt uskomme keskeisimmistä asioista erottavan tekijän. Näin on käynyt kristilliselle kasteelle, vaikka juuri "Kristukseen kastettuina" me olemme yhtä perhettä. Sanoohan Gal.3:27, että "kaikki te, jotka olette Kristukseen kastetut, olette Kristuksen päällemme pukeneet. Ei ole tässä juutalaista eikä kreikkalaista, ei ole orjaa eikä vapaata, ei ole miestä eikä naista; sillä kaikki te olette yhtä Kristuksessa Jeesuksessa."

Toisena riidanaiheena on ollut Pyhän Hengen työ ja sen luonne.. Silti kirkon varsinaiseksi riitakapulaksi muodostui oppi Herran pyhästä Ehtoollisesta.

Ollessani nuori pappi muuan vanhempi virkaveli opasti minua kerran sanoen, että ehtoollisen sakramentista puhuttaessa sen eteen olisi aina liitettävä sanat "Herran pyhä" – tästä syystä käytän suurta alkukirjainta, kun mainitsen eukaristian koko nimikkeen, muutoin sana kirjoitetaan yleisen tavan mukaan pienellä kirjaimella. Samasta syystä pyrin suhtautumaan kunnioittavasti eri kirkkojen ehtoolliskäsityksiin. Onhan ehtoollinen yhteyttä ilmaiseva ateria. Yksityinen uskova ei onneksi aina tunne oppineitten kiistakysymyksiä – hänelle alttari on Herran pöytä, jossa hän on yksin Vapahtajansa edessä.

*Muistan, kuinka juutalainen Jerusalemin yliopiston professori **David Flusser** vuonna 1960 luonnehti kirkkojen tulkintaa pyhästä liitonateriasta. Hän sanoi, että katoliset ovat tehneet muuttumisopillaan siitä **kemiaa**; kalvinistit sanovat, että ehtoollisaineokset vain merkitsevät Jeesuksen ruumista ja verta, tehden uuden liiton ateriasta **filosofiaa** – mutta Luther edusti **uskon asennetta** korostaessaan yksinkertaisesti, että "**tämä on**" Kristuksen ruumis ja veri...Ehtoollisen mysteerinä ei kukaan voi täysin ymmärtää.*

Syksyllä 1976 oli Jerusalemissa suuri Pyhän Hengen Maailmankonferenssi. Jostakin syystä olin luterilaisuudestani huolimatta saanut kutsun pitää osanottajille iltapäivän opetustunnin Pyhän Hengen työstä. Maailmankuulu karismaatikko Katryn Kuhlman oli juuri kuollut. Hänen sijaansa rukouspalvelua toimitti nuori Benny Hinn. Hän keskittyi ihmisten kaatamiseen, minä puolestani pidin heitä pystyssä. Kun osanottajat kohottivat kätensä ylistykseen, minä "pohojalaasena" kainona miehenä hinasin hihani vain puolitankoon (13,14).

PÄÄSIÄISATERIA EHTOOLLISEN TAUSTANA

Kuolemanrangaistuksen tullessa kysymykseen todistajia ”uhattiin” ja vannotettiin sanomalla, että syytetyn veri tulee heidän ja heidän lastensa päälle, jos he todistavat valheellisesti. Tämä heijastuu Matteus 27:25 huudossa: ”Tulkoon hänen verensä meidän päallemme ja meidän lastemme päälle” (20).

Markus mainitsee, että ensin ”useat todistivat väärin häntä vastaan” muunnellen Jeesuksen sanoja temppelin hajottamisesta ja rakentamisesta kolmessa päivässä. ”Mutta heidän todistuksensa eivät olleet näinkään yhtäpitävät” – kirjurit tekivät huolellista työtä. Tempelin häpäisijä saatettiin tuona aikana tuomita pelkän juutalaisen lain nojalla, ja siihen voitiin soveltaa kuolemantuomiota (20).

Nyt ylimmäinen pappi valitsi toisen strategian vannottamisen. Näin jokainen kuulija tehtiin todistajaksi... Talmud sanoo Jumalan pilkasta, että siihen syyllistyy varsinaisesti vasta, jos sen yhteydessä lausuu ”jumalan lausumattoman nimen”. Jos joku näin ”Jumalan kautta” syyllistyy pilkkaan, ”gidduf”, silloin kuulijoiden tulee repäistä vaatteensa. Ja näinhän evankeliumien mukaan tapahtui. Jokainen kuulija joutui repäisemään rikki pukunsa kaula-aukon (20,21).

Päätös oli jo hyvin pohjustettu ja se voitiin hoitaa juoksevana asiana. Ei siihen tarvittu edes äänestystä. Jumalan pilkkaan syyllistyneen kohtelukin oli aina väkivaltaista. Häntä eivät suojelleet syytetyn koskemattomuutta puoltavat säädökset. Niinpä Jeesus joutui kokemaan sekä jumalisten että jumalattomien vihan (21).

Vierashuoneen varaaminen olisi kuulunut luonnostaan raha-asioista vastaavalle Juudas Iskariotille. Jeesus lähetti kuitenkin asialle Pietarin ja Johanneksen (Luuk.22:8) (23).

Pääsiäisateriaan liittyvät säädökset

Juutalaisen rukouskirjan **Siduurin** ohjeissa on pääsiäisuhrin alun järkyttävä rukous. Se alkaa sanoilla. ”Kaikkeuden Herra, sinä olet käsenyt meitä uhraamaan pääsiäisuhrin aikanaan 14:ntenä päivänä ensimmäistä kuuta ja olemaan pappena palveluksessasi ja leeviläisinä virassaan ja asettanut Israelin lukemaan hallel-ylitystä. **Mutta nyt on syntiemme tähden temppeli hävitetty ja pääsiäisuhri mitätöity** eikä meillä ole uhritehtävässään olevaa pappia eikä leeviläistä eikä Israelia sille valtuutetussa asemassaan – mutta olkoon tahtosi Herra Jumalamme ja isiemme Jumala, **että huultemme puhe kelpuutettaisiin edessäsi ikään kuin oikea-aikaiseksi pääsiäisuhriksemme**, niin että me olisimme heidän paikallaan ja leeviläiset saisivat laulaa hallel-ylityslaulua Jumalalle” (24,25).

Suomen Lähetysseuran heprealaisen koulun pitkäaikainen tutkija, juutalaissyntyinen tri **Victor Buksbaze** sanoo, että pääsiäisen uhrikaritsan puuttuminen on kipeä asia. ”Pääsiäinen ilman karitsaa on kuin häät ilman morsianta” (25).

Evankeliumin kuvaus pääsiäisateriasta

Aluksi Jeesus luki lyhyen rukouksen. ”Kiitetty olet sinä Herra, Jumalamme, joka ole luonut viinipuun annin. Ole ylistetty sinä, joka ole elämämme varjellut, ylläpitänyt ja saattanut meidät tähän hetkeen.” Luukas kuvaa, kuinka Jeesus lisäsi tähän perinteiseen ”shevab” – osaan sanat: ”Minä on halajamalla halannut syödä tämän pääsiäislampaan teidän kanssanne, ennen kuin minä kärsi; sillä minä sanon teille, etten minä sitä enää syö, ennen kuin sen täyttymys tapahtuu Jumalan valtakunnassa” (Luuk.22:15,16) (30).

Jeesus siunasi murretun leivän perinteisesti sanoen: ”Tämä on se leipä, jota isämme söivät erämaassa. Kaikki nälkäiset tulkoot syömään, kaikki tarvitsevaiset tulkoot pääsiäistä viettämään.” Nykyään tähän liitetään sanat: ”Tänä vuonna täällä, ensi vuonna Israelissa; nyt olemme orjia, ensi vuonna vapaita” (33).

”Meidän tulee muistaa Egyptistä lähtö kaikkina elämämme päivinä: elämämme päivät merkitsevät tätä aikaa, kaikki elämämme päivät merkitsevät myös äitiämme; ja oppineemme sanovat: elämämme päivät tarkoittavat tätä maailmaa, kaikki elämämme päivät viittaavat Messiaan päiviin” (Elazar Ben Azarja) (33).

JUURI TÄÄLLÄ NASARETIN MESTARI OPETTI: ”KATSELKAA KEDON KUKKIA JA TAIVAAN LINTUJA.”